Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 102. sz. Kedd, április 17.

Előfizetési árak:
postán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre. . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések dija:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.
Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 19.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.
Főszerkesztő: Koncz Ákos. Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.
Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

Szögyény-Marich.

Debreczen, április 16.

(P. C.) Ama előkelő egyéniségek közt, kiket a királyi kegy és hajlandóság legujabban az aranygyapjas-rend vitézeivé nevezett ki, Szögyény-Marich László kitűnő személyisége az, a mi Magyarország közvéleményének kizárólagos érdeklődését igénybe veszi.

Vajjon a királyi kegynek a berlini osztrák-magyar nagykövet iránt való eme megnyilatkozása összefügg-e Ő Felsége tervbe vett berlini utjával, avagy a kitüntetés és a berlini ut találkozása csak véletlen, ezen fölösleges sokat gondolkozni. Hagyjuk eldöntetlen, vajjon a király ép abban az időpontban akarta-e legmagasabb megelégedésének bizonyitékát adni a nagykövetnek, midőn 70 éve daczára a fáradságos utra készül; annyi mindenképen bizonyos, hogy Szögyény e kitüntetést a legjobban megérdemelte s Magyarország közvéleménye a legőszintébben üdvözli azt.

Szögyény-Marich évek hosszu sora óta tölti be a berlini nagykövet állást és ez egész idő alatt uralkodójának és Ausztria és Magyarország népeinek legteljesebb megelégedésére fényesen bevált ezen a felette fontos diplomácziai álláson. Azok az érdemek, melyeket Szögyény-Marich az osztrák-magyar német szövetség ápolása, erősitése és bensővé alakulása körül szerzett, szinte fényesek és hervadhatlanok. Csak az osztrák birodalmi gyülésben bizonyos oldalról Németország és a vele való szövetségünk ellen intézett támadásokra és arra a valóban éleselméjü módra akarunk emlékeztetni, melylyel berlini nagykövetünk e támadásokat hatástalanokká tudta tenni, hogy Szögény-Marich müködését és előkelő diplomácziai képességét csak megközelitőleg megvilágitsuk és az osztrák-magyar monarchia népeinek megfelelő világitásban bemutassuk.

Valóban senki sem tagadhatja, hogy Németországgal való szövetségünk teljes viszontagságon és a két állam érdekeinek szinte tökéletes közösségén alapul és hogy ez a kölcsönös érdekek védelmére alapitott szövetség már benső természeténél és tagadhatatlan természetességénél fogva is védve van a megzavarások és megrázkódások ellen. De Szögyény-Marich, aki királyunk megtisztelő bizalmának ugyanabban a mértékben örvend, mint a német császár határtalan bizalmának és kitüntető nagyrabecsülésének, nemcsak a két állam szövetségét tudta, a szövetség nagy fontosságának megfelelőleg, konzerválni, hanem törekvését főképen arra is irányitotta, hogy a két uralkodó különös intimitását idézze elő és ápolja és e szövetségnek szerencsés politikai és diplomacziai tapintat által a politikai eredményt messze tulhaladó kiváló jelleget adjon, teremtsen.

E körülmény megvilágitására és bizonyitékul arra, hogy berlini nagykövetünk intencziőit mind a két részen elismerik és méltányolják, hangsulyoznunk kell, hogy ez előkelő diplomatának jól megérdemelt kitüntetését mind a két állam közvéleménye örvendve üdvözli és különös megelégedésére szolgál a közvéleménynek ama körülmény, hogy mig a kinevezés Ferencz Józseftől ered, Vilmos császár volt az, aki legelsőnek üdvözölte Szögyény-Marichot a magas kitüntetés alkalmából, még pedig személyesen.

TÁRCZA.

Örvény szélén.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti tárczája. —

Irta: **Koncz Ákos.**

Érzem, tudom, hogy leomlott körülöttem minden. Nincs mit szeretnem tovább e földön, mely nekem születésem első pillanatától kezdve csak gyötrelmet termett. Jobb lesz megpihennem, el vagyok fáradva. Nem értett meg senki a világon. Bolyongtam, szivemben a kétkedéssel jártam a világban, folyton küzdöttem s mivel látom, hogy harczom meddő, miért küzdenék tovább? Nem jobb-e a csöndes elmulás a szünni nem akaró szenvedésnél? Érdemes e élni annak, ki összetört szivével csak terhére van másoknak és önmagának? Jöjj tehát elő kis fegyver és add meg nekem a nyugalmat. Egyedüli jó barátom te maradtál s kikért annyit áldoztam, annyit fáradtam, mind elhagytak végső tusámban. Tudom, hogy bün az, a mit teszek, de az Isten, ki ismeri lelki gyötrelmeimet, irgalmával megbocsátja lelkemet. De nem panaszkodom az utolsó pillanatban. Ez volt végzetem s végzetét nem kerülheti ki senki... Miért lennék én kivétel annyi millió és millió között?

És a férfi szemeiből, mikor igy és ily sötéten elmélkedett a halál küszöbén könynyek hullottak alá. Künn tavasz volt, s az orgonaillat a szoba nyitott ablakán beáradt a szobába. Egy két madár trillázott a kert szétdülő barázdái közt s a szomszéd szobából gyermekkaczagás csendült ki. A kétségbeesett ember mohón szivta magába az illatot és azokat a büvös, ártatlan gyermek hangokat. Egy pillanatra megdöbbent vészes elhatározásától. Eszébe jutott, hogy a szomszéd szobában egy angyali lélek ő érte és gyermekeiért imádkozik . . . . Mi lesz ebből a viruló szép asszonyból, abból az ártatlan rózsaarczu szőke babából, ha ő az erős férfi erőszakkal szakitja ki magát körükből?

És mig ezek felett gondolkozott lelkébe beszállt a *hit* angyala. Édes, biztató szavakat búgott a kétségbeesett embernek. Lelkét elvezette Istenhez, ki milliók égő könynyeivel öntözi kifogyhatatlan irgalmát. Rámutatott azokra, kik még hosszabb utat jártak meg a földi szenvedések kálváriáján s bár meggörnyedt testük a fájdalmak sulya alatt, lelkük a bizodalom szárnyain ott repkedett Isten közelében. Nem csüggedtek, mert tudták, hogy az ég csak annyi szenvedést bocsát az emberre, amennyit megbir. Hitüket a küzdelem erősekké tette s miként a vas a tüzben hajlékonnyá lesz, ugy hajlott meg lelkük az emésztő küzdelmekben és boldogok voltak a lemondásban is, mert a hit kárpótlással biztatta őket a tulvilági életben . . .

És a férfi, ki már frigyre akart lépni a halállal, hogy megszabaduljon a nyomortól és szenvedéstől, eltolta magától a gyilkos fegyvert és gondolkozni kezdett a kibontakozás módozatairól....

De nem látott napvilágot sehol! Kereste hivő lelkével azt az Ariadne fonalat, mely bánata éjjeléből kivezeti, de kétkedő és kétségbeesett gondolataival nem tudta azt megtalálni. Ujra az elmulásra gondolt tehát, bár maga előtt látta azt a szép arczot, melyről még a legsötétebb napokban is ott ragyogott a bizalom mennyei sugara. De mit tegyek? — kérdé önlelkétől sötét lemondással az ember. Hivatalomból elbocsátottak, mert ott sokan voltak. Állást nem tudok kapni s csak a jó Isten a megmondhatója, hogy miből élünk hónapok óta. Ha meghalok feleségemet és gyermekemet eltartják azok, kik kitagadták lányukat akkor, midőn akaratuk ellenére nekem adta szivét. Sajogni fog a lelke utánam ennek a boldogtalan asszonynak, ki kényelmet és szeretetet áldozott fel értem, de idővel megnyugszik. Hisz ő fiatal és szép. Az élet még kárpótolhatja őt azért a szenvedésért, melyet én okozok neki erőszakos halálommal...

És ujra elővette a fegyvert s most már kéjjel nézett annak fényes, hideg csövébe. Egy eltévedt napsugár végig siklott annak elefántcsont markolatán, majd ott tánczolt egy darabig az iróasztalon, végül megállapodott a kétségbeesett ember feleségének ott álló arczképén. Mintegy gloriával vette körül a szines napsugár azt a mosolygó, finom

Rendkivül leszállitott árban ajánlok
ebédlő- és salon-függőlámpákat, továbbá tükröt, képet és faldiszeket.
Mély tisztelettel LÁM SÁNDOR Debreczen, Piacz- és Hatvan-utcza sarkán.

Törvényjavaslat a viczinálisokról. Az országgyülés uj ülésszakának megnyitása után Hegedüs miniszter be fogja nyujtani a képviselőháznak a viczinális vasutakról szóló uj törvényjavaslatot. A kormány óhajtja, hogy a javaslatból még az idén törvény legyen.

Községi közigazgatási tanfolyamok. A belügyminiszteriumban felállitott kodifikáló osztály dolgozik tudvalevően a közigazgatási reform javaslatainak előkészitésén. Ezzel kapcsolatban dolgoznak olyan alapvető munkákon, melyek a nagy reform keresztülvitelét megkönnyiteni vannak hivatva. Igy a többi közt készen van a községi közigazgatási tanfolyamokról szóló reform. Kilencz vagy tiz ilyen tanfolyam felállitását tervezik az ország különböző részeiben, megfelelő arányos beosztással. A tanfolyamba érettségi vizsgát sikerrel letett ifjakat vesznek föl és ha a polgári iskolát idővel reformálni fogják hét osztályra, akkor a polgári iskolát végzett növendékek is jogositva lesznek e tanfolyamba való részvételre. Ez az ujitás maga után fogja vonni a közjegyzői vizsgálóbizottságok megszünését és erős biztositék lesz arra, hogy a közigazgatás alaposan képzett, a fokozott adminisztrativ igé nyeknek megfelelő erőket fog kapni. Ugy tervezik, hogy ez a reform májusban a törvényhozás elé kerüljön s hogy szeptemberben már fel lehessen állitani az uj tanfolyamokat.

Iparfejlesztés társadalmi uton.

— Első közlemény. —

Az országos mozgalom hullámai Debreczenbe is eljutottak.

A debreczeni Kereskedelmi Csarnoknak a hazai ipar pártolására vonatkozó határozatai városunkban a legkülönbözőbb fogadtatásban részesültek.

Sokan helyeselték azokat, örömüknek és közreműködési készségüknek kifejezést is adtak; többen, amazoknál jóval többen, mosolyogtak fölöttük, kicsinyelték, gunyolták. Valóságos szélmalom harcznak nevezték a mozgalmat, sőt olyanok is akadtak, a kik egyenesen és határozottan azt allitották, hogy a kezdeményezett uton az iparnak ugyan hasznot semmi körülmények között nem lehet szerezni, de okvetlen óriási veszteségek származnak közgazdaságunk egyéb ágainak.

Azokkal, a kik buzditottak, a kik csatlakozási ajánlatukkal csapatunkat erősitették máskor és másutt lesz módunk találkozni, eszmét cserélni; most csak azokhoz van nehány szavunk, a kik velünk ellenkező álláspontot foglalnak el.

Amennyire a ma nekünk juttatott tér engedi, megkisérleljük a tudomásunkra jött ellenérvek rövid czáfolását, hogy azután egy szerény kérést intézhessünk az (előre is sejtjük) általunk meg nem győzött honfitársainkhoz.

Fájdalmasan, vonagló arczczal mosolyognak a védvám hivei a társadalmi térre tolt, hiu erőlködés, és erőfecsérlés fölött. Ők a magyar ipar megteremtésére egyetlen eszközt ösmernek, ez eszköz: a vámvonal felállitása Ausztria és Magyarország között.

Szerintük csakis ez teremthet magyar ipart. Az önálló vámterület hiveinek politikai fanatizmusban gyökerező, ellenmondást nem türő tantételei: „az önálló vámterület mellett három év alatt nagyobb lendületet nyer a magyar ipar, mint anélkül, bármi történjék is három évtized alatt“, — „ha minden kabátos ember esküt tesz és meg is tartja, hogy ezentul csak magyar ipari czikkeket fog vásárolni, bizony még akkor sem vezethetne el az az akczió a magyar iparhoz.“

Mi e két tétel csalhatatlanságában kételkedünk, amivel korántsem akarunk az önálló vámterület ellen, vagy mellett állást foglalni; amivel korántsem akarjuk politikai ellenfeleinket elveik elhagyására birni.

Mi ugy vélekedünk, hogy más egy társadalmi mozgalomn és ismét más a politika. Hogy különösen a fenforgó nagyfontosságu kérdésben a kettő egymást ki nem zárja, a kettő egymással párhuzamosan haladhat. Sőt elég merészek vagyunk azt hinni és állitani, hogy még abban az esetben is, ha a politika megteremtené az önálló vámterületet, a magyar iparnak szüksége volna a társadalmi mozgalomra; hogy a politikai, eredmény igazi sikert csak akkor jelenthetne ha azt a társadalmi törekvések is támogatnák.

Ez állitásunk megerősitésére felhozunk egy tagadhatatlan tényt. A hazai ipar fellendülését bizonyos mértékig az évek óta meggyökerezett előitéletek akadályozzák. — A meddig ez akadály meg nem szünik, a magyar ipar belterjes fejlődéséről szó sem lehet. Már pedig a külföldi származásu ipari és müipari czikkek iránti előszeretet minden védvámnál és önálló vámterületnél inkább képes legyőzni a társadalmi mozgalom vagy nevezzük ugy, hogy — — a divat.

Hogy minden kabátos ember esküje sem vezetne magyar iparhoz, biz ez puszta állitás, amelylyel szemben a mi állitásunk, hogy minden negyediknek esküje is megteremtené és megerősitené a magyar ipart, föltéve, hogy az eskü be is tartatnék és föltéve, hogy ez tényleg a honi ipar javára fordittatnék, — szintén csak állitás, de olyan állitás, amelyet valószinüségi okokkal és számokkal tudunk támogatni.

A számitás igen egyszerü. Vegyünk alapul kerek és inkább kisebb mint nagyobb számot, tegyük fel, hogy egy kabátos embernek átlagos ipari szükséglete (családjával együtt) évenként 200 korona; tegyük fel, hogy ilyen kabátos ember Magyarországon egy millió van, ezeknek összes ipari szükséglete kétszáz millió korona. Minden negyediknek összesen 50 millió korona.

Ebből egy rész, mondjuk a felerész, eddig is honi készitményekből fedeztetett. Marad tehát, minden negyedik kabátos embert véve számitásba, a külföldre menő 25 millió korona. Huszonöt millió korona, amely minden negyedik kabátos ember megtartott esküje következtében, nem egyszer s mindenkorra, hanem évenként nagyobbitaná a hazai ipar forgalmát.

Ennek a 25 millió koronának a magyar ipar háromszorosan látná hasznát és ezen három irányu haszon következtében olyan lendületet nyerne, amelyen az önálló vámterület hivei örülnének és csodálkoznának legjobban.

Első haszna a biztositott forgalomból állana. Gyárak nem alapittatnak, mert nincs a magyar iparczikkeknek fogyasztó közönsége. Ha alapittatnak, akkor is csakhamar megszünnek vagy vegetálnak, mert nem tudnak maguknak elegendő vevőközönséget teremteni. A minden negyedik kabátos em-

---

arczot, melynek látása, sőt puszta gondolata is annyiszor megtartotta őt már az életnek. Elnézte hosszan, nagyon hosszan azt a képet és a *reménység angyala* igy szólalt meg lelkében: Ember, tedd le a fegyvert és ne feledd, hogy hervadásra virágzás jő. A Megváltó ereje is elhervadt a kereszten, de harmadnapra a hervadást az örök élet váltotta fel. Neked kötelességeid vannak, melyek elől gyáván kitérni nem szabad. Gondold meg, hogy ki fogja összerakni annak a rombadőlt szivnek nyugalmát, mely érted él, érted lemondott mindenről és érted imádkozik? Vajon terem-e neki e föld oly virágot, mely kárpótolja őt azon fájdalomért, melyet te üsz az ő szerető lelkén. Hát gyermeked? Nem Nem fog-e majd átkot mondani emlékedre, ha majd érett észszel meghallja, hogy atyja gyáván megfutott az élet elől, ahelyett, hogy küzdött volna még megmaradt lelki erejével? Meghalni könnyü, egy határozott pillanat csak, de élni gondok közt, nehéz. A halálhoz nem kell erő, de az élethez igen. Ember! tedd le a fegyvert, legyen a remény horgonyod a hullámok közt és kalauzod a kötelesség . . .

És az ember másodszor is eldobta magától a fegyvert és gondolkozni kezdett. Belátta, hogy azok a hangok lelkében igazat mondanak. Belátta, de azért mégsem tudott nekik hinni, hisz annyiszor hitt, annyiszor remélt és mindig csalódott. Lassanként omlott össze hite, vált semmivé reménye s a mit ma fölépitett, holnap a sors forgószele felforgatta. Bizott erejében, eszében, becsületében és az Istenben, oltárok hideg márványkövein imádkozott titkon, hogy senki se lássa, csak az ég és még sem haladt semmire. Ha csak maga volna, mit törődnék az élettel? De felesége van és gyermeke, kik tőle várnak kenyeret, meg élhetést és boldogságot. És ő nem tud nekik ezek közül egyet sem adni maholnap. És ez nemcsak fáj neki, hanem szégyenli is. — Eszébe jut, hogy mennyi becstelen él fényben s ő, a becsületes, nyomorogni kénytelen. Nem ilyen életet igért ő annak, aki lemondott mindenről, csakhogy övé lehessen és ő sem igy álmodta az életet akkor, midőn oltárhoz vezette szive választottját.

Nincs, nincs semmi kibontakozás, jajdult fel az ember. Meg kell halnom. Halálommal talán kiengesztelem a sorsot, mely kegyesebb lesz szeretetteim iránt.

És ujra kezébe vette a fegyvert, most már harmadszor, azon erős elhatározással, hogy golyót röpit összetört szivébe. Lelkét az ég irgalmába ajánlta, még egy fájó tekintetet vetett arra a szép képre, s talán eldördült volna a lövés, ha e pillanatban meg nem nyilik az ajtó és egy gyönyörü gyermek mosolygó arczczal ölébe nem szalad a kétségbeesett embernek . . .

És a szerencsétlen ember fájdalomtól elsáppadt arcza kipirul. Kebléhez, szivéhez szoritja a gyermeket, kinek szép kék szemeiből a hit, bizalom és szeretet szólnak hozzá. Egyik kezével befogja gyermeke két szemét s a másikkal gyorsan elzárja a gyilkos fegyvert iróasztalába. Könnyei végig peregnek a gyermek aranyszőke haján, majd feltekintve, a küszöbön ott látja gyermeke anyját, ki szent örömmel, édes érzettel nézi férjét és gyermekét . . .

A napsugár megaranyozza a szobát, az orgonaillat szétterül a szobában s künn dalolnak a madarak... A férfi uj erőt érez magában, mert már vágyik a küzdésre, nem magáért, hanem nejéért és gyermekéért... Megcsókolja őket, öltözik és megy kenyér után hittel, bizodalommal... Majd nemsokára hazatér vigan, hálával és mosolylyal az arczán, levéllel a kezében, melyben jövője biztositva van.

Lelkük egygyé forr imában s a férfi lelke megtelik hittel, reménynyel és szeretettel, érezve, hogy kinek hü neje van, az nem lehet boldogtalan soha...

S a gyermek, az ott játszik a szőnyegen gondtalanul. Kis szive nem is sejti, hogy mily közel állott pár órával előbb az árvasághoz...

Herczeg Metternich-féle
Königswarti Richard-forrás
★ **A világ legkitünőbb asztali vize.** ★
Természetes szénsavdus tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcs-szörppel vagy likőrrel való keverésre. Feltünő gyógyhatásu emésztési zavaroknál, ugyszintén a légcső és hugyhólyag idült hurutos bántalmainál. Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult.
Országos főraktár és iroda: **Budapest, VIII., József-körut 9. sz.**
Kapható helyben Geréby Fülöp utódai uraknál, mint főraktárosoknál
és minden jobb vendéglőben.

ber megtartott esküje felállitaná az önálló vámterületet, a **védvámot**, de ennél többet, a tilalmi vámsorompót Magyarország egy negyedrészére és megteremtené a magyar ipar részére a kizárólagos piaczot, Magyarország fogyasztóinak egy negyed részében. Legelső üdvös következmény meglevő ipartelepeink hihetetlen mérvbeni megerősödése volna. Azok a telepek, melyek most készitményeik számára nem találnak vevőt, csakhamar elégteleneknek bizonyulnának a növekedő szükséglet kielégitésére.

A másik és még szemmel láthatóbb haszon az volna, hogy ipartelepeink fellendülésének példája a hazai tőkét az ipar felé terelné. Másrészről pedig annak a forgalomnak a hiánya, amely a külföldtől elvonatott, a külföldi gyárosokban és vállalkozókban megteremtené a gondolatot, hogy a mozgalmat, amely őket legnagyobb piaczuktól megfosztotta, akkép igyekezzenek a maguk hasznára forditani, amint ez az adott viszonyok közt egyedül lehető, hogy t. i. gyártelepeiket hazánkba helyeznék, itt ipartelepeket és gyárakat alapitsanak.

A 25 milliónak harmadik haszna az volna, hogy a biztositott fogyasztó közönség számára megnyiló telepek egészséges versenye folytán, az ipar nemcsak számban, hanem minőségileg is gyarapodnék, tökéletesbülne, mind magasabb és magasabb igényeket elégitene ki. Ezáltal az iparpártolási mozgalom hiveinek száma az ipar fogyasztó közönsége növekednék, növekednék mindaddig, mig egyetlen kabátos ember élne Magyarországon, ki még nem hive, nem részese.

Akárhányan azért gunyolják és kicsinyelik a mozgalmat, mert a fölött igazán nevetni kell, ha a mai korban azt kivánják az uri hölgytől, hogy egy elite bálban honi ruhában jelenjék meg, vagy az uri embertől, hogy pl. ne használjon más zsebkést, mint a garasos bicskát, ne hordjon más dohánytartót, mint a kostökőt.

Megvallom, hogy nagyon szeretnék a gunyolódóknak is részletesebben felelni, de ezuttal (ismétlem, hogy tér hiányából) csak jelzem, mikép ez ellenvetések onnan származnak, mert a kicsinylők nem ösmerik s nem is akarják megismerni mozgalmunkat, a melynek egyik jelszava a *józanság*. Okultunk elődeink példáján, számolunk az emberi gyarlóságokkal, lehetetlent nem követelünk. Nem tüztük feladatunkul, hogy két év alatt Magyarországba varázsoljuk Angolhon és Franczia ország müiparosait, hanem azt, hogy megerősitjük a meglevő és megteremtjük azt az ipart, a melyre Magyarországon a talaj megvan. (És folyton szaporodik az alkalmas talaj.)

Olyanok is akadtak (s hazánkban, különösen városunkban mindig akadnak, a kik a legártatlanabb dologban is veszedelmet látnak), a kik kijelentették, hogy azért sem csatlakozhatnak törekvéseinkhez, mert ezzel az országot, különösen pedig a mezőgazdaságot, rendkivüli módon kárositjuk. Az iparpártolási akcziónak az lesz a következménye, hogy Ausztria kizárja piaczáról a mi gazdasági terményeinket.

Hát mi ettől nem félünk, sőt furcsának találjuk ez ellenvetést az önálló vámterület hiveinek szájában. Nyugalmunkat nem a hit adja meg, mikép az osztrákok retorsiora nem gondolnának. Ellenkezőleg, mi kétségkivüli hogy az osztrákok a lehetőség határán belül mindent el fognak követni a boszu, a megtorlás iránt.

Csakhogy ez a *minden* vajmi kevés, a dolog tulajdonképen ugy áll, hogy a mi kedves szomszédaink a retorsiora való ok nélkül is, már eddig is megtették azt, a mi tőlük társadalmi és más uton telik, hogy a mezőgazdaságunkat és a vele kapcsolatos iparunkat kárositsák ; a mennyire képesek voltak és képesek, elállották és elállják piaczainkat, a mi lisztünk, a mi borunk, a mi gabonánk és állattenyésztésünk elől. Voltaképen a hazánkban országossá lett ipari mozgalom a retorsió, melyet osztrák részről, hogy csak egyetlenegy intézkedést emlitsünk, még törvényjavaslat is megelőzött, mely szerint az állami és községi hivatalok és hivatalnokok szükségleteiket osztrák forrásból tartoznak fedezni. (Jól értsük meg : szükségleteiket — tehát nem csupán iparról van szó. — Osztrák forrásból — és ilyenkor jól tudják, hogy az osztrák szó alatt a magyart nem szabad érteni ; tartoznak — a mi ellenmondást, ellencselekvést nem tür ; hivatalok és hivatalnokok, vagyis a parancs a magánszükségletre is kihat.)

Ezekben igyekeztem megczáfolni a tudomásomra jutott ellenérvek legsulyosabbjait.

Azoknak, a kik a multban történt hasonló kisérletek példáját hozzák fel és nagy fiaskót jósolnak, azoknak figyelmébe ajánlom a Mátyás diák czimü élczlap e heti czimképét, a melyen Jókai Mór, Apponyi Albert és Rákosi Jenő vannak lerajzolva, a hogy az előttük fekvő tálból a béke szappan-buborékait fujják. E férfiak épugy tudják, mint mi, hogy a világbéke eszméje nem uj s azt is, hogy a megoldás nem a holnapé és mégis nagy nevüket, nagy tehetségüket szolgálatába bocsátották. A czél olyan nagy, hogy egy Apponyi, egy Jókai nem sajnálják idejüket, nem restelik a fáradságot, nem féltik nevük nymbuszát, hanem beérik azzal a szerény eredménynyel, hogy a világbékét ők is segithetik egy lépéssel közelebb vinni a megvalósuláshoz.

Reánk, magyarokra nézve, a hazai ipar megteremtésének kérdése egy hajszállal sem kisebb a világbéke kérdésénél, a czél szent, miután az hozzánk közelebb áll, mint az s mi, a kik nem vagyunk sem Jókai, sem Apponyi, ne rettenjünk vissza a feladat óriási voltától s attól, hogy nem fog sikerülni (pedig ez sincs kizárva) a magyar ipart rövid pár év alatt arra a magaslatra emeli, amelyen a müvelt nyugat ipara áll ; mi is beérhetjük azzal, a mit mulhatlanul el fogunk érni, amit méltán tehetünk hazafiui törekvésünk czéljává azzal, hogy a magyar ipar megerősitésének, a magyar ipar fellenditésének ügyét előre vigyük.

A kik más fontosabb czélokat és feladatokat tüztek maguk elé, azokat nem kivánjuk czéljaiktól és feladataiktól elvonni, azokhoz egyetlen kérésünk van : tartsák be a semlegesség határait ; kisérjék a mozgalmat figyelemmel s ha nem is várnak tőle sikert, legalább ne lankasszák az érette küzdők buzgalmát, legalább ne gördítsenek az előre törők utjába akadályokat.

Mi pedig, akik bizunk a társadalom erejében, bizunk a magyar társadalom hazafias, áldozatkészségében mi kövessük a negyvenes évek kimagasló alakjainak, példáját erélyben és kitartásban, okuljunk a szerzett tapasztalatokon és elődeink hibáján. Ne riasszon vissza minket a nevetők, gunyolódók és kicsinylők táborának zaja, őrizzük meg hitünket és fennen hangoztassuk és terjesszük meggyőződésünket, hogy ez idő szerint a magyar társadalomnak legfontosabb hazafias feladata : a magyar ipar támogatása.

Dr. Löfkovits Márton.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai. —

Vidéki hirlapirók közgyülése.

Pécs, április 16. A vidéki hirlapirók orsz. szövetsége ma tartotta meg évi közgyülését, a melyen Kulinyi Zsigmond elnök üdvözölte a fővárosi sajtóegyesületek kiküldött képviselőit. Vészi József kijelentette, hogy a közös eszme szolgálatában müködő egyesületeket szorosabban kell egymáshoz kapcsolni. Ezért kölcsönösen elmennek majd a gyülésekre. Ezután nagy tetszéssel fogadott beszédben az Apponyi Albert gróf által kezdeményezett sajtóbékeegyesülethez való csatlakozásra hivta fel a szövetséget, melynek részére a magyar szervezetnél öt helyet tartottak fenn a vidéki szövetségnek. E helyeket a szövetség elnökével, két alelnökével, titkárával és Lenkei Lajossal, a Pécsi Napló szerkesztőjével töltötték be. A csatlakozásról gróf Apponyi Albertet és Jókai Mórt, a magyar békeszövetség vezéreit táviratilag értesitették. Az Otthon-kör képviseletében Hevesi József üdvözölte testvéri szeretettel a vidéki hirlapirók szövetségét.

Az elnöki előterjesztést, mely szerint a szövetség vagyona 76000 korona, tudomásul vették. A jelentés kapcsán Benedek Árpád aradi hirlapiró a vidéki zsurnaliszták külföldi tanulmányutjának előmozditására stipendium létesitését javasolta. Az elnökség a kérdést tanulmányozni fogja.

A jövő közgyülés helyéül **a debreczeni tanács meghivására Debreczen városát jelölték ki.**

A tisztikar három évi cziklusa letelvén, Kulinyi Zsigmond tiszttársaival együtt lemondott. Majd Pleininger Ferencz korelnöklete mellett megejtették a tisztujitást.

Lenkei Lajos az elnökség kiváló érdemeinek elismerése mellett azt javasolta, hogy Kulinyi Zsigmond elnökké, Szávay Gyula és Barát Ármin alelnökökké, Palócz László titkárrá és Tömörkény István pénztárossá választassanak meg. Halász Lajos, a Nagyváradi Napló szerkesztője szintén lelkes szavakkal aposztrofálta **az** elnökség érdemeit, mire az elnökséget ujolag lelkesedéssel megválasztották. Az igazgatóságot titkos szavazás utján ujolag megalakitották ; abba, mint uj igazgatósági tagot, Sas Edét is beválasztották.

A czár Moszkvában.

Moszkva, április 17. A czári pár, Krisztus Jeruzsálembe vonulásának évfordulóján, istentiszteletet hallgatott az Uszpenszki-dómban. Az uralkodó-pár kiséretében voltak a miniszterek, sok udvari méltóság, a nemesség, a város és a rendek képviselői. Mikor a czári pár a Kreml termein keresztülment, a város előljárója kenyeret és sót nyujtott át beszéd kiséretében, a melyre a czár azt válaszolta, hogy köszönöm a fogadást, a melyben ő és a czárné részesül és a kifejezett jó kivánságokat. Ő is, a czárné is boldognak vallja magát, hogy a nagyhetet Moszkvában tölthetik és a husvétot is itt ülhetik meg. Az istentisztelet után a czári-pár a harangok zugása mellett a Csudov-kolostorba hajtatott, a hol a relikviák előtt ájtatosságot végeztek, azután pedig visszatértek a Kremlbe.

Herczegi jegyesek.

München, április 17. Ruprecht bajor herczegnek Mária Gabriella herczegnővel, Károly Tivadar bajor herczeg leányával való eljegyzését hivatalosan közzétették.

A szerb püspöki zsinat.

Budapest, április 17. Mint a „Keleti Értesitő"-nek Karlóczáról jelentik, Ő Felsége jóváhagyó rendeletéből május hó 1-én fog összeülni a szerb püspöki zsinat. A tárgysorozatból ezuttal kimarad annak első pontja, mely a Zmejanovits verseczi püspök ismert vádjai folytán elrendelt vizsgálat eredményére vonatkozott. E vizsgálatot Jágics József, orsz. képviselő vezette, a kormány azonban e vizsgálatot megsemmisitette. A megsemmisités három indokból történt. A püspöki zsinat ugyanis a kongresszusi választmány három tagját küldötte ki a vizsgálat megejtésére, tényleg azonban csak egy tag vezette a vizsgálatot. De Jágics József megsértette az ügyviteli szabályzatot is, mert a panaszt emelő feleket ki sem hallgatta. Végül a kongresszusi választmány is tullépte hatáskörét, mert felmentette a patriarkát, holott ehhez csak a zsinatnak van joga. Általában azt hiszik, hogy a miniszterelnök ez ügybe közvetlenül be fog avatkozni, azon a jogczimen, hogy magánál a kormánynál is emeltek panaszt a patriárka ellen.

Kisdednevelők közgyülése.

Szeged, április 17. A kisdednevelők országos egyesülete husvét vasárnapján a városháza disztermében tartotta meg közgyülését, a melyen az ország minden részéből négyszáznál több kisdedóvó vett részt. A kultuszminiszteriumat Kállay Albert szegedi

főispán képviselte. Hagara Viktor egyleti elnök főispán szép megnyitó beszédében a kisdednevelés kulturális fontosságát fejtegette, azután Kállay főispán a tanügyi kormány, Lakits az országos tanitószövetség, Vass Mátyás a csongrádmegyei tanitótestület nevében üdvözölte a közgyülést, ezután letárgyalták a napirendet, a mely pedagógiai értekezésekből, egyesületi ügyekből állott. Az elfogadot inditványok legfontosabbika az, hogy a központi választmányt megbizták felkérni a közoktatási miniszteriumot, hogy a kisdedóvókat a tanitókhoz hasonlóan korpótlékban részesitsék.

Délután 3 órakor a Tisza szálló zsufolt disztermében meghatóan folyt le a Pósa-ünnepély. Pósát a kisdedóvók országos egylete részéről Hagara főispán és Péterffy Sándor üdvözölték. Az ovodás gyermekek Pósa müveiből szavalatokat, játékokat adtak elő.

Jósa Antal tanfelügvelő a gömörmegyei tanitóegyesület küldöttségének élén örökös tiszteleti tagságról kiállitott diszes oklevelet nyujtott át Pósának, a gyulai ovodás gyermekek pedig ezüst babérkoszoruval lepték meg. A koszorut Pósa megható szavakkal átnyujtotta az édes anyjának, a ki könnyezve nézte a fia ünneplését.

Az ovodások megnézték Pósa gyermekirodalmi müveiből és a szegedi óvónők magyar alaki munkáiból rendezett kiállitást.

Gullner államtitkársága.

Budapest, április 17. Gullner Gyula államtitkárrá való kinevezése csütörtökön lesz.

Beőthy igazgatósága.

Budapest, április 17. Beőthy Lászlót Keglevich gróf tegnap mutatta be a Nemzeti Szinházban.

Az őrült meséje.

Nizza, április 17. Egy asszony közölte egy rendőrtiszttel, hogy 3 egyéntől hallotta hogy egy Luzziano nevü Marseillen át Párisba utazó ember Loubet elnök ellen merényletet akart elkövetni. Kiderült, hogy az asszony egyszer már **őrültek házában volt.**

Elhunyt püspök.

Lemberg, április 17. Lobov tarnovi róm. kath. püspök tegnap meghalt. Temetése szerdán lesz.

Templomgyujtó fosztogatók.

Páris, április 17. Ma délután ismeretlen emberek az Aubervilliers templomba törtek, kirabolták a szentélyt, több értékes tárgyat elvittek, **az előcsarnokot felgyujtották.** A templom **majdnem egészen leégett.** Egy tüzoltó sulyosan megsebesült.

Ujságkiadók gyülése.

Pécs, április 17. Az ujságkiadók gyülésén Zilahi Simon azt inditványozta, hogy a hirdetési bélyeg eltörléséért Lukács miniszternek hódoló táviratí üdvözletet küldjenek. A banketten jelen volt a polgármester, főkapitány s többen.

Ujságkiadók lapja.

Budapest, április 17. Az ujságkiadók május hónaptól kezdve lapot inditanak.

Hajótöröttek.

London, április 17. A Birtbot britt gőzös ma Perinbe érkezett a hajótöröttekkel, kik között egy Festetich gróf is volt, ki Szuezbe szándékozott utazni.

A dél-afrikai háboru.

— Expressz tudósitás. —

London, április 16. A Standardnak jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel: A németalföldi főkonzul hivatalosan köszönetet mondott Roberts lordnak azért, hogy Nix hadnagyot katonai végtisztességgel temettette el. — A Timesnek jelentik Bloemfonteinből 14-iki kelettel: A hirszerző szolgálat révén tudomásukra jutott az angoloknak, hogy Krüger elnök Brandfordban volt és nemrég délen is tartózkodott.

London, április 16. Smith Frank gyémántbánya-tulajdonos a burok fogságába került, mikor Barkly-Westet elhagyta.

London, április 16. A Reuter-ugynökségnek jelentik Szt.-Ilona szigetéről tegnapi kelettel: Schiel ezredes és két más fogoly tegnap ajándékot adtak egy csónakosnak, hogy egy levelet adjon át egy németalföldi czirkáló-hajónak. A csónakos ember a levelet tévedésből a Niobe nevü angol gőzösre vitte. Schiel és két fogolytársa este meg akart szökni, de elfogták őket. Schiel ezredes zsebében nagy kést találtak. A három szökevényt ma délután itt partra szállitották és azután katonai fedezet alatt a czitadellába vitték.

London, április 16. A Timesnek jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Egy bur haderő, a mely a Wepener előtt álló burok segitségére megy, most 60 szekérrel Dewetdorp közelében áll. Azt hiszik, hogy ez a körülmény siettetni fogja a döntést.

London, április 16. A Reuter-ügynökség jelenti Alivalnorthból e hó 13-ról: Hivatalos jelentések szerint a Wepenernél vivott négy napig tartó csatában az angolok részéről *18 ember esett el és 132 megsebesült.*

London, április 16. A Reuter-ügynökség jelenti De Aarból e hó 14-ről: Az angol haderő egy repülő csapata a Carnarvon-kerületből 500 angol mértföldnyi menetelés után De Aarba érkezett. A nagy kerületet öt hét alatt paczifikálták. A felkelőket szétszórták és vezetőiket elfogták.

London, április 16. A Reuter-ügynökség jelenti Bloemfonteinből e hó 14-éről: Roberts lord Krüger elnökhöz a Pretóriában fogva tartott fokgyarmati tisztekkel és legénységekkel való bánásmód ellen tiltakozó táviratot intézett.

London, április 16. A reggeli lapok egy bloemfonteini táviratot közölnek e hó 14-éről, a mely szerint a **Royal-Irish ezred egy őrjáratát, a melyben Rosslyn lord is részt vett, — elfogták. — Rosslyn lordot Kronstadba vitték.**

Alivalnorth, április 16. (Reuter.) Brabant tábornok ma főhadiszállásával s összes lovascsapataival Rouxville-be megy. Tegnap Wepenernél este 10 óráig időközönkint puskatüzelés volt hallható: ma nagyobb időközökben hallatszottak lövések.

Hága, április 16. A bur-küldöttség ma délelőtt Leyds dr.-nak, a dél-afrikai köztársaság követének kiséretében ideérkezett. A pályaudvaron nagy néptömeg fogadta, mely a burokat éljenezte. A küldöttség itt tartózkodásának ideje nincs meghatározva.

London, április 17. Wepenernél heves ütközet van, mely folyvást tart. A burok segitséget kaptak. Eronmann tábornok megvert egy angol csapatot, mely Oranje-Riveren át menekült.

SZINHÁZ.

Négy előadás.

A husvéti ünnepek alatt négy előadás volt szinházunkban. Mind a négy előadás sikeresen folyt le s az első napi est kivételével zsufolt házat láthattunk.

Első nap délután ifj. Bokor József **Télen** czimü népszinmüve került előadásra, melyben F. Kállay Lujza remek játéka, élvezetes daloi szereztek nagy tetszést a közönségnek. Este Szigligeti régi szindarabja, **A pünkösdi királyné** csekélyebb közönség előtt került szinre. Szabó Irma kedves játéka feledtette a darab régi módiságát.

Második nap délután nagy tetszés mellett a **Kuruczfurfang** adatott elő. Perényi Margit szép dalai, kedves játéka zajos tetszést keltettek. Sziklay Bőgözdije remek alakitás volt, ugyszintén F. Kállay Lujza kuruczmenyecskéje. Este Pataky Béla szerződött tag lépett fel Gerő Károly **Próbaházasság** czimü mulattató szinmüvében. Hajdu Bokor Berczi szerepét adta zajos siker mellett. Pataki distingvált szinész s már első fellépésével megnyerte a közönséget. Ily tagok szerződtetésével csak nyer a szintársulat. Sárosi Paula kedves kis Kanócz Birike volt. A sikerben osztoztak velük Környei, ifj. Szathmáry, Sziklay, Kiss Irén és Szigeti Lujza. (Sz . . . r.)

Lovassy Andor uj vigjátéka. Lovassy Andornak, a volt nagyváradi ujságszerkesztőnek, a humoros tollu irónak tudvalevőleg most került szinre a debreczeni szinházban a „Kis püspök" czimü vigjátéka, mely az itteni Telegdy-pályázaton dijat nyert. — A munka sikere kedvet adott az irónak ujabb szinpadi vállalkozásra. Azt hisszük, nem követünk el indiskrécziót, ha megirjuk Lovassy Andornak egy nagyváradi barátjához irt levele nyomán, hogy uj vigjátékot ir, melyet egyik fővárosi szinházhoz szándékozik benyujtani.

Tüzvész Hadházon.

— Saját tudósitónktól. —

Debreczen, április 16.

Már lezártuk lapunkat a tavasz legszebb ünnepét megelőző szombaton s javában dolgozott a gép husvéti számunk előállitásán, mikor megjött a hire, hogy **Hadház nagyközség lángokban áll.**

A város utczáin tarka vegyületben tolongott fel s alá a néptömeg. Mindenki igyekezett bevásárolni a nagy ünnepre szükségelteket. Tömve voltak a boltok, a kenyér és zöldségpiacz vásárlóközönséggel.

Az árusok között igen sokan voltak Hadházról, kiket a szomoru hir oly félelembe ejtett, hogy mindent feledve rohantak el a piaczról s kétségbeesett arczczal siettek a vasuti állomás felé.

Vadul kavargó szél süvöltött, portengert rögtönözve maga előtt. Az ugynevezett bőjti szél teljes erejében mutatkozott be s csodával határosnak mondható, hogy a nagyobbrészt nádfedelü házakból álló község egyetlen épülete is megmaradt.

Tudósitónk a szomoru eseményt a következőkben tudatja velünk:

A tüz délután háromnegyed 1 órakor ütött ki a Juhász Bálint udvarán. Óriási szélvihar volt épen s mentésre gondolni sem lehetett. Juhász Bálint háza délnyugatra van s a szél pedig nyugatról futt és kévecsomókban vitte az égető parazsat egyik házról a másikra.

Az előljáróság azonnal táviratozott Debreczenbe az alispáni hivatalhoz, ki a kellő intézkedést azonnal megtette. Alig egy óra mulva különvonattal tizennégy tüzoltó érkezett Hadházra, akikkel az alispán és főszolgabiró is kimentek a vész szinhelyére és tevékeny részt vettek a tüz lokalizálásában. Derék alispánunk mindenütt ott volt látható, hol a veszély legnagyobbnak mutatkozott, buzditva, bátoritva a csüggedőket.

Három óra volt délután, mire a lakosság emberfeletti küzdelemmel legyőzte a pusztitó elemet. Ekkor tünt ki a nagy veszedelem, mely a tüz nyomában járt.

Leégett 28 udvaron 28 lakóház, 12 istálló, 12 tengeri góré és négy csür. Két szatócsüzlet is a benne levő czikkekkel együtt teljesen leégett. Az égő házakból megmenteni semmit sem lehetett; az állatokat azonban elszállithatták.

Hogy a tüz által milyen kárt szenved-

tek az egyes lakosok egyelőre nem tudhatni, mert a vizsgálatot csak ezután fogják megtartani.

A tüz keletkezésének oka sem tudható bizonyosan. *Hihetőleg vétkes gondatlanság esete forog fenn.* A vizsgálat fogja kideriteni, hogy a szomoru husvétért, mely oly sok ember szivét töltötte el keserüséggel, kit terhel a felelősség.

HIREK.

— **Debreczeni huszárok a német trónörökösnek.** Berlinben tudvalevően május 20-án impozáns fejedelmi ünnepség keretében nyilvánitják nagykoruvá a német trón örökösét, aki hadnagya a Vilmos huszárezrednek, melynek viszont felséges atyja a tulajdonosa. A nagykorusitási ünnepségre, mint tudjuk, királyunk is Berlinbe utazik, hogy meglátogassa II. Vilmos császárt, fejedelmi barátját. A király az ünnepség alkalmával a *Vilmos huszárezred főhadnagyává* fogja kinevezni a trónörököst, kit ugyanez ötletből a császár az első számu testőrezred főhadnagyává nevez ki. Az ünnepies nagykorusitás napján a Vilmos huszárezrednek nevében Leonardi ezredes üdvözlő telegrammot küld királyi hadnagyának s mint katonai körökből értesülünk, Ferencz József braganzai herczeg, huszárhadnagy a király kiséretében utazik el az ünnepségre.

— **Tanáregyesületi közgyülés.** A tiszántuli ev. ref. tanáregyesület — mint már megirtuk — holnap és holnapután tartja Mezőturon ez évi rendes közgyülését. E gyülésen számosan vesznek részt Debreczenből, u. m. Dóczi Imre egyesületi elnök, Géresi Kálmán tankerületi főigazgató, Szabó Antal ügyvéd, Kovács Lajos tanitóképezdei igazgató, Csiky Lajos, Orosz István, Elek Lajos, dr. Nagy Zsigmond, Kulcsár Endre, dr. Gulyás István, S. Szabó József, dr. Peczkó Ernő, Kecskeméthy Lajos, Török Péter, Nagy Elek, Karai Sándor, Juhász László, Sáfrány Lajos kollegiumi és dr. Kardos Albert főreáliskolai tanárok. A gyülés rendkivül népesnek igérkezik. Az összes ref. egyházkerületből képviselve lesznek a tanárok. Az indulás Debreczenből ma, a déli 12 óra 36 perczes vonattal történik. Ehhez csatlakoznak a többi gymnasiumok tanárai is. A programmon különben annyiban változás történt, hogy Sinka Sándor mint lábbadozó beteg a gyülésen részt nem vehetvén, helyette Kovács Lajos tanitóképezdei igazgató tart Gergely Károly felett emlék beszédet.

— **Lóverseny Debreczenben.** A debreczeni lóversenyekre a következő nevezések történtek:

Második nap, vasárnap április 22-én.

I. Nyeretlenek versenye, 1200 korona. Adja a földmivelésügyi m. kir. miniszter. Távolság kb. 1200 méter. 1. Br. Bánffy Albert — Orchidée. 2. Ugyanaz Tatjana. 3. Geist Gáspár. — Bájos. 4. Ugyanaz — Borbála. 5. Ugyanaz — Trilla. 6. Rohonczy Gedeon ur — Azám fv. 7. Ugyanaz My Lady. 8. Ugyanaz — Ariadne. 9. Borbély György ur — Bodrog. 10. Gr. Degenfeld Imre — Pentesilea. 11. Ugyanaz — Diva. 12. Csiszár István husz. fhdn. ur — Milli. 13. Hg. Braganca Ferencz József kir. Fensége — Brat. 14. Liptay Béla ur — Gip. 15. Ugyanaz — Erna. (Elzáratott 15 nevezéssel.)

II. *Totalisateur-verseny.* 1700 korona. Egyleti dij. Távolság kb. 2400 méter. 1. Br. Bánffy Albert — Orchidée. 2. Ugyanaz — Tatjana. 3. Geist Gáspár ur — Des-Grieux. Ugyanaz — Bohéme. 5 Ugyanaz — Redactor. 6. Rohonczy Gedeon ur — Tiszagyöngye. 7. Lovag Bogucki Sándor ur — Brin d'or. 8. Edlinger Oszkár husz. hdn. ur — Magister. 9. Liptai Béla ur -- Áj! Áj! Áj! (Elzáratott 9 nevezéssel.)

III. Eladóverseny. 1200 korona. Egyleti dij. Távolság kb. 1600 méter. 1. Geist Gáspár ur — Ravasz II. 2. Ugyanaz — Vagyon. 3. Ugyanaz — Borbála. 4. Rohonczy Gedeon ur — Azám fv. 5. Ugyanaz — Ariadne. 6. Ugyanaz — Cleopátra. 7. Borbély György ur — Finom. 8. Gr. Schönborn F. — Grimaldi. 9. Gr. Degenfeld Imre — Pentesilea, 10. Ugyanaz — Diva. 11. Gr. Merveldt M. husz. száz. — Mogorva. 12. Hg. Braganca Ferencz József kir. Fensége — Brat. 13. Liptay Béla ur — Vendel fv. (Elzáratott 13 nevezéssel.)

IV. Eladók gátversenye. 1200 korona. Egyleti dij. Távolság kb. 2400 méter. 1. Br. Schwaben-Durneiss Gy. husz. fhdn. — Prior. 2. Geist Gáspár ur — Részes. 3. Ugyanaz — Matura. 4. Rohonczy Gedeon ur — Árkádia. 5. Gr. Schönborn F. — Angelina Cisneros. 6. Gr. Merveldt M. husz. száz. — Fritzi. 7. Gr. Szapáry József husz. száz. — Luki. 8. Folberth József husz. fhdn. ur — Cereal. 9. Rohonczy Gedeon ur — Tiszagyöngye. (Elzáratott 9 nevezéssel.)

V. Eladók akadályversenye. 1200 korona. Egyletl dij. Távolság kb. 3200 méter. 1. Báró Schwaben-Durneiss Gy. husz. fhdn. — Prior. 2. Geist Gáspár ur — Részes. 3. Ugyanaz — Matura. 4. Ugyanaz — Ambrey. 5. Rohonczy G. ur — Abgar. 7. Krause K. ur Dirt cheap. 7. Gr. Schönborn F. — Angelina Cisneros, 8. Br. Szentkereszty Pál — Pele. 9. Gr. Merveldt M. husz. száz. — Lembeck, 10. Gr. Szapáry József husz. száz. — Luki. 11. Ugyanaz —Lucca. 12. Folberth József husz. fhdn. ur — Cereal. 13. Liptay Béla ur — Csehi. (Elzáratott 13 nevzéssel.)

VI. Nagy akadály-verseny. 2000 korona. Adja a „Magyar lovaregylet" Távolság kb. 4800 méter. 1. Gr. Starhemberg V. husz. száz. — Ex offo. 2. Br. Schwaben-Durneiss Gy. husz. fhdn. — Prior. 3. Geist Gáspár ur — Arató. 4. Ugyanaz — Veszély. 5. Ugyanaz — Ambrey. 6. Rohonczy Gedeon ur — Abgar. 7. Krause K. ur. — Dirt cheap. 8. Woltmann Gy. ur — Schlauberger. 9. Gr. Schönborn F. — Angelina Cisneros. 10. Br. Szentkereszty Pál — Pele. 11. Gr, Merveld M. husz. száz. — Teretvár. 12. Hg. Braganca Ferencz József kir. Fensége — Solist. 13. Liptay Béla ur — Csehi. 14. Ugyanaz — Buksi. (Elzárott 14 nevezéssel.)

A debreczeni folyó évi április havi lóversenyek föltételei (propositioi) bővebben: a „Vadász- és Verseny-lap" folyó évi 11-ik számában (márczius 10.), valamint a „Wohend Renn-Kalender" folyó évi 12-ik számában (márczius 17) olvashatók.

Kelt Debreczenben, 1900. évi ápr. hó 11-én esti 10 órakor. Kiadta: *Engesser József*, titkár.

— **A F. M. K. E. évnegyedes gyülése.** A Felvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület a napokban tartotta meg évnegyedes gyülését Nyitrán, Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás elnöklete mellett. Az elnökség időszaki jelentése szerint, amelyet Clair Vilmos titkár adott elő, az egyesület az elmult negyedévben 38 óvodát tartott fönn, 2 iskolát segélyezett, 2 közkönyvtárat szerelt föl, 1 közkönyvtárat alapitott s 1 vándorkönyvtárat állitott föl. A tagok száma 41 rendes taggal szaporodott. A vidéki választmányok belső életében mind örvendetesebb élénkség nyilvánul. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az 1899. évre visszamenőleg 1000 korona pótállamsegélyt s könyvtárak szervezésére külön 1000 korona államsegélyt, Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszter pedig három teljes népkönyvtárat engedélyezett az egyesületnek, amelyeket Hódrusbánya, Nagy Kürtös és Apát-Maróth községek kapnak. Az igazgató választmány az elnökség előterjesztésére, a Breznóbánya, Érsekujvár és Lőcse városokban szervezendő közkönyvtárak számára egy egy teljes Jókai kiadást engedélyezett. A Sembery-hagyaték ügye egyezkedés tárgyát képezi s miután a kezdeményezés az özvegy és a kiskoru örökös részéről történt, alapos a reménység, hogy kedvező megoldásra is fog vezetni. A Karácsonyi gróf-féle 20000 koronás alapitvány alapitó oklevelét az elnökség be fogja mutatni gróf Karácsonyi Jenőnek s hozzájárulása után fölterjeszti a belügyminiszteriumhoz, jóváhagyás végett. Thuróczy Vilmos elnöknek a gyülés az alapitvány kieszközléséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az egyesületnek az év első negyedében 19.104 kor. 70 fill. bevétele és 18.172 kor. 20 fill. kiadása volt. Nagy lelkesedéssel vette tudomásul a gyülés a miniszterelnökség leiratát, mely tudatja, hogy ő Felsége, a király és az egyesület védnöke, József főherczeg ő Fensége az egyesület 1890—99. évi jelentéseit a családi hitbizományi könyvtár számára elfogadták s az egyesületnek legfelsőbb köszönetüket fejezték ki. Végre elhatározta a gyülés, hogy Zólyom sz. kir. város vendégszerető meghivását elfogadja s ez évi nagygyülését Zólyomban tartja meg.

— **Halálozás.** Egy kiterjedt, derék polgárcsaládot boritott gyászba a halál. *Hirschfeld* Árminné urnő halt meg f. hó 16-án 41 éves korában influenzából fejlődött tüdőgyulladásban. Nemcsak egy jó családanya, hanem egy magasabb müveltségü nő szállt vele a sirba, akiben csodás módon egyesült a gyöngéd női szív és az erős, mondhatni férfias lélek. — Férjén és három kiskoru gyermekén kivül atyja Kohn Adolf bőrnagykereskedő és számos rokon siratja, akiknek gyászában őszintén osztoztak az összes ismerősök. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz a József kir. herczeg-utcza 36. számu házból.

— **Pénzlopás.** Murvai nevü bornyuhusáruló asszony az ünnepek előtt összegyült 108 forint pénzét csemete-utczai lakásán a szekrénybe helyezte el. A nála levő 13 éves kis cseléd, ki a kis babával játszadozott, látta, hogy asszonya pénzét hová helyezi el és feléledt nála a vágy, hogy ellopja a pénzt. Megvárta a kedvező pillanatot s mikor asszonya eltávozott a szobából, a kis cselédleány a szekrényhez lopódzott s onnan a kendőbe kötött 108 forintot kivette. Egyelőre magánál rejtette el a pénzt, majd biztosabb hely után nézett. Kivitte a pénzt a Csemete- és Liba-utcza sarkára s ott a földbe ásta el. Nyomozás utján került elő a pénz rejtett helyéből. Az ügyben vizsgálat folyik.

— **Kolduló csavargó.** Schubert Lajos, más néven Frenkl Sámuel 43 éves, galicziai származásu csavargó, kinek a jobb lába térden felül el van vágva s mankóval jár, hamis okmányokkal koldul és ennek örvével tolvajlásokat követ el. Az illetőt már az egész ország nagyobb városaiból kitolonczoltatták s több izben volt büntetve. A jó madár 1892-ben került először városunkba, de erélyes főkapitányunk hamarosan végzett vele. Lefényképeztette s eltolonczoltatta illetőségi helyére. Most a ravasz férfu ismét ide érkezett hosszas pihenése után. Figyelmeztetjük azért a közönséget, hogy óvakodjanak e rovott multu alaktól s ha felismerik, adják át azonnal a legközelebbi rendőr-őrszemnek.

— **Késelő férj.** Molnár András Kut-utcza 72. sz. alatti lakos, a kocsis-bálra való hivogatás mesterségét üzi; felpántlikázott állapotban járja végig az utczákat s a cselédeket szónoki hévvel invitálja mulatságba. Molnár tegnap ebéd alatt meghagyta feleségének, hogy a bál alkalmával segédkezzék neki a pénzbeszedésnél. A feleség ellene szólt a megbizatásnak, mire a férj dühre lobbanva, felkapott egy éles bicskát s azt felesége balmellébe döfte. Az asszony rögtön összeesett. Sebe sulyos, de nem életveszélyes. A rendőrség a késelő férj ellen a vizsgálatot megindította.

— **Koral május.** Még az áprilisi ibolyák is dideregnek és haboznak a megjelenéssel, a sok téli kabát és bunda erősen ellentétben van a kalendáriummal; rügyük helyett jégvirágok fakadnak. Debreczenbe mégis beköszöntött már a május. A hogy mutatja egy szatócsnak következő hirdetése:

Friss májusi turó
már kapható.

— **Feljelentett kerékpárosok.** Az éj folyamán a rendőri őrjárat több biciklizőt jelentett fel a bünügyi osztálynál. A felje lentés azért történt, mert a karikázók gépje nem volt lámpással és csengetytyüvel ellátva.

— **Elhunyt gyógyszerész.** *Knotty Kovács* István, h.-böszörményi gyógyszerész, e hó 12-én életének 33 ik évében elhunyt. Temetése nagy részvét mellett e hó 14 én volt.

— **Vidám tolvajok.** Érselinden ugyancsak pazar mulatságokat rendeztek a tolvajok. Czitrom József vendéglős pinczéjébe e hó 8-án virradóra betörtek eddig ismeretlen tettesek s a föld alatt rengeteg dáridót ültek. Két hatalmas hordónak fölverték az akonáját s addig ittak a jóféle érmellékiből, mig csak meg nem unták. Azután pedig felforditották a hordót, amelynek mind kifolyt a leve. Hogy a mulatság teljes legyen; elvittek még a tolvajok egy nagy bödön zsirt, meg vagy husz liter seprü pálinkát — emlékül. Ugyanezen éjszakán ellátogattak Rozenfeld Márton földbirtokos házába is a jómadarak s fölkeresték a baromfi-ólat, melyben nagy kárt tettek. Megöltek 24 kövér libát és 52 tyukot, a a kiszenvedett szárnyasokat aztán sorba felakasztották a ház tornáczára. A tréfa okáért az ólról lefeszitett lakatot egyik lemészárolt tyuk nyakába kötötték. A heczcz minden jel szerint bosszu müve volt. A csendőrök most szigoruan nyomozzák a jókedvü éjjeli látogatókat.

— **Ünnepi hangulat.** A husvéti szent ünnepnapokat igen sok ember arra használta fel, hogy alaposan kimulassa magát. Ehhez joga is van mindenkinek, ha van költhető pénze, de sok embertársunk tulságosan is élvezte a szeszes folyadékot, ugyannyira, hogy a jártányi ereje is elhagyta. A rendőrség kilencz elázott atyánkfiát szállitott be az éjjel a rendőrségi józanitóba, kiket az utcza porából szedtek fel. Aztán mondja valaki, hogy nem boldog a magyar!

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazok, kik felejthetlen jó anyánk végtisztességtétele alkalmával, a mi mély bánatunkat enyhiteni törekedtek, fogadják hálás köszönetünket Zagyva Imre, Lajos és Janka Tatay Ferenczné.

Petőfi Biharmegyében.

Jókai Mór irja le egyik gyönyörü regényében, hogy ugratott be egy furfangos szélhámos egy derék, jóhiszemü hazafit. Elhitette vele, hogy ő Petőfi és élvezte mindazt a jót, a mi a nagy költőt megilleti. Ilyenforma eset történt most Balaleny községében is.

Egy sárga arczu, töpörödött kis öreg ember vetődött ide a minap Balalenybe, valahonnan az erdélyi hegyek felől, gyalogszerrel. Napokig tanyázott kinn az erdőn, a pakulárok között, kik szivesen osztották meg szalonnájukat, korpa kenyerüket.

Azután bebotorkált a faluba a fehér kis emberke. Lengő, nagy galambősz szakálát, kopott subáját ugyancsak megcsodálta a gyermeknép, de az egész falunak is volt mit csodálni rajta. Különös viselkedése keltett gyanut és feltünést. Első napokon mogorván járt-kelt a nagy utczán, senkivel szóba nem állott, mindenkit elkerült, alkonyat idején pedig eltünt. Vonult ki a hegyek közé, az erdőre.

Végre beszédbe ereszkedett nehány falubeli emberrel, sőt sorra kilincselt a portákon is, hol órákhosszat elcsevegett az asszonyfélével, végezetül pedig ennivalót kért, amit jó szivvel adtak néki. Már aznap aztán nagy titkolózva rebesgették uton-utfélen, hogy micsoda hires, nagy ember jára faluban.

— Petőfi az öreg, — mondogatták egymásnak az emberek.

— Most jött muszka földről — adták suttogva tovább.

Az ősz jövevény házról-házra jártában elmondta tudniillik, hogy ő senki más, mint Petőfi Sándor.

— Negyvenkilenczben Fehéregyházánál mellemet érte a golyó.

Ezzel kezdte az elbeszélését, amit szájtátva áhitatosan hallgattak az egyszerü, könnyen hivő emberek. A kis öreg pedig folytatta tovább és sürün törölgette könynyező szemét.

— Ott feküdtem a halottak közt valami árok partján. És el akartak temetni engem is a közös sirba. Ejjel azonban megszöktem a véres sebemmel s a nádasokban kóboroltam, mig csak a kozák patrol rám nem talált.

A többit már rémségesen versben sorolta el:

Elvittek messzire, muszkai fogságba,
Nehéz láncra vertek és szenvedtem szörnyen a [sánczba
Aztán meg több szegény honvéd társaimmal
Isten tudja azt csak, hogy milyen borzasztó [kinnal
Kiüztek bennünket Szibériába
Elrongyolt libériaba
Ó nagy ég hogy haragos villámaid
Meg nem szüntették a szegény költő kinjait,
No de kinjait.

Mire a „Szegény költő“ elrebegte a verset, mely reszkető kézzel egy fölöttébb szennyes kötésü könyvecskében is meg vala irva, minden szem könnybe lábadt. Ami aztán arra inditotta az öreget, hogy megmutatta mellén a szent seb-helyet, melyet az osztrák golyója ütött s megmutatta az ólomdarabokat, miket a szibériai bányából hozott bizonyság okáért is, megmutatóba.

Miután minden hajlékban mindenki busásan kisirta magát a költő szomoru sorsán, következett az általános adakozás s a szabadságharcz immár hófehérhaju Firtaeusát megfürösztötték tejben-vajban a derék, hiszékeny jó emberek. Az öreg pedig meghatottan ölelgetett sorra mindenkit s lágy fuvola hangon szavalta:

Köszönöm kedves pajtások
Hogy a költőt jól tartjátok
Megsegit majd a magyarok Istene
Érette, érette!

Mindenfelé valóságos ünnepségeket csaptak „Petőfi“ tiszteletére s az öreg ugyancsak behörpintett az áldomás során.

Mielőtt egy-egy hajlékból távozott, szigoruan a lelkére kötötte mindenkinek, hogy szent titokban tartsák az ő itt időzését:

— Az isten szerelmére meg ne tudja senki, hogy én erre járok. Mióta megszöktem az ólombányából, a muszka czár az egész világon kurrentáltat s levelet irt a mi császárunknak is, hogy ahol talál, fogasson el és küldjön vissza a bányába.

A jámbor magyarok áhitatosan fogadták, hogy megőrzik a titkot, káptalani pecsét sem jobban. Ám ifj. Tar József gazdálkodó, kinek házában az aggastyán legutóbb megfordult, gyanusnak találta az egész dolgot.

— Nem lehet az, — ugymond. — A mi királyunk nem törhet a költő vesztére. Hiszen a honvédeknek is koronázási ajándékot adott!

Az ál Petőfi neszét vette, hogy a sanda gyanu szemügyre vette s ezért jónak látta kereket oldani. Most aztán keresik, de nem hogy Szibériába vigyék, legföljebb a fogházba.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Tüzvésztokozó suhancz. A hajdunádudvari születésü Nagy Gábor, ki még csak alig töltötte be 15. évét, akarata ellenére a törvényszék elé került. Megtette ugyanis a mult év julius hó 27 én azt a gondatlanságot, hogy a nádudvari határban tüzet rakott, nem is gondolva ennek szomoru következményére.

A tüz mellett vigan pörkölgette a jó zsiros szalonnát s falatozott jóizüen, de egyszerre csak nagyobb lett a tüz, mint ő akarta.

Heves szél fútt és a fiu által rakott tüzből egy szikrát a Hajnal Samu árpa- és széna kazlába repitett, melytől a száraz élet- és takarmánynemü azonnal lángralobbant. Mit tehetett a fiu? A megesett bajon már nem segithetett s kénytelen volt elnézni, hogy az ő gondatlanságából miképen válik hamuvá a más tulajdona.

E tettéért került a törvényszék elé a bünbánó suhancz. Beismerte, hogy bizony ő rosszat követett el, de mert a megégett holmi be volt biztositva, Hajnal uram nem követelt rajta kártérités t, a törvényszék a tüzvész-okozás vádja alól *felmentette*.

Bizonyosra vesszük, hogy e példából megtanulta Nagy Gábor, hogy máskor ne rakjon tüzet nyilt helyen.

§ Épitész a törvényszék előtt. Még 1898. november 18-án történt az a szerencsétlenség, mely miatt Stegmüller Árpád épitész és Szatmári Imre munkavezető csütörtökön számoltak a törvényszék előtt.

A vasuti postahivatalnál épitkeztek s az előtte felállitott két méter és 30 czentiméter magasságu álványt nem látták el karfával.

Emlitett napon öt munkás ablaktokokat szállitott fel az álványon s véletlenül az egyik munkás, Cseresznyés Sándor nevü, leesett az állványról, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az esés következtében harmadnapra meghalt.

Gondatlanságból okozott emberölés vádja terhelte az épitészt és munkavezetőt, kik közül az utolsó ellen a kir. ügyész elejtette a vádat. Stegmüllert pedig vétkesnek mondta ki a törvényszék a gondatlanság vádjában s dr. Kőrössy Kálmán védbeszédének meghallgatása után, — tekintettel a fenforgó sok enyhitő körülményre, — 40 korona pénzbüntetésre itélte, melyben ugy a vádlott, mint a kir. ügyész megnyugodtak és igy az itélet jogerős lett.

§ **Bünügyi végtárgyalások.** *1900. április hó 18-án, szerdán.* Timári László ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége. Sebestyén Mihály ellen gond. okozott sulyos testi sértés vétsége.

Április hó 19-én, csütörtökön. Ifj. Sz. Nagy János s társai ellen sulyos testi sértés büntette. Rocskó Papp János s társai ellen sulyos testi sértés büntette. Hamari Lászlóné ellen lopás büntette.

Aprilis hó 20-án pénteken. Kun László ellen köz- és magánokirathamisitás. Bartha Márton ellen hatóság elleni erőszak büntette. Gyulai Sándor ellen iugó vagyon rongálásért. Sz. Kiss Imre ellen közokirathamisitás büntette. Kovács Imre ellen zsarolás vétségéért. Ugyanaznap itélethirdetések.

KÖZGAZDASÁG.

Herefü-keverék utánvetése tavaszszal.

Ha a herefüves táblán tavaszszal kedvezőtlen időjárás vagy állati ellenségek pl. egerek elszaporodása folyton foltonkint hézagok támadnak, ezeket pótlólag be kell vetni, hogy jó legelőt, illetőleg kielégitő takarmánytermést nyerjünk.

Ha az előző évben a védőnövénynyel vetett here- és füfélék tartós szárazság miatt nem keltek volna ki, legczélszerübb az utánvetést már augusztusban vagy szeptember elején végezni, föltéve, hogy akkor elegendő a csapadék. Ha szeptember közepéig nem történhetett meg az utánvetés, jobb azzal tavaszig várni, mert a fiatal növények csak akkor állhatnak ellent a téli hidegeknek, ha már némileg megerősödve mennek a télbe. Mielőtt tavaszszal az utánvetést eszközölnők, a kérdéses táblát éles réti boronával jól megjáratjuk, ha eléggé szikkadt a föld, a mag elszórása után azt gyürüs hengerrel nyomkodjuk alá.

Hézagos herefüvesek utánpótlására ter mészetesen csak gyorsnövésü növényeket lehet használni. Igy a biborhere a vörösló here tábla hézagainak utánvetésére kitünően alkalmas. Hátránya, hogy csak egy kaszálást ad, aztán kivész. Jobb talajokon sikerrel vethető az olasz perje, mig legelőkre jobb az angol perje, mert hosszabb ideig tart ki.

Kevésbé jó és gazdag talajon vethető a rozsnak (Bromus erectus és mollis). A rozsnok közepes minőségü fü ugyan, de gyorsan fejlődik és azért jöhet ez esetben kevésbé jó talajon figyelembe. Jó talajon ne használjunk utánvetésre rozsnokot, hanem csakis a perjéket, mert az előbbi korán köt magot s ha nem kaszálják idejében, kihulló magjával elgyomositja a földet

A herefélék között, melyek utánpót lásra még ajánltatnak, kitünően bevált a komlós luczerna (Medicago lupulina). Ennek szára gyenge, heverő, levelei aprók, virágja aranysárga, hasonlit kis komlótobozhoz. A fiatal növény gyorsan fejlődik, ugy hogy már a vetés évében hoz sokszor magot, de csak két évig tart ki. Gyökérzete csekély, azért ép oly érzékeny a szárazsággal szemben, mint a biborhere. A tulajdonképeni luczernatalajon kivül még könnyebb talajokon is diszlik; ha azok nem tulságos szárazok, még meszes tőzegen is megterem. Mészben szegény talaj époly kevésbé megfelelő neki, mint a biborherének. Mert heverő növény, ritkán vetik a komlós luczernát tisztán, hanem keverékben, jó rétre és legelőre.

Hézagos herések kifoltozására legalkalmasabbak a fenti növények, a melyeket azonban jobb keverékben, mint tisztán vetni; ilyen keverékek tavaszszal történő utánvetésre:

A) jobb talajra hektáronként: I. 15 kg. biborhere, 8 kg. olasz perje. II. 2—3 kg. komlós luczerna, 3 kg. angol perje, 2 kg. olasz perje, 2—3 kg. rozsnok. (Az utóbbi el is hagyható és helyette több olasz perje vetendő.)

B) Könnyebb homokra hektáronként: 2—3 kg. komlós luczerna, 2—3 kg. Bromus mollis, 2—3 kg. Bromus erectus.

Jobb talajon utánvetésre tavaszszal bükkönyt (Vicia sativa) is lehet használni, mely egy kielégitő kaszálást ad. Legczélszerübb a magot rét- vagy tövisboronával alátakarni. és a boronálás után sima hengerrel a talajhoz nyomni. Főleg homokos talajon az esetben, ha a mult évi védőnövényt nem trágyáztuk meg, czélszerü lesz közepes kálifoszfát-trágyázással az utánvetés fejlődését elősegiteni. Sokszor ajánlatos május elején holdankint körülbelül 50 kg. salétromot adni fejtrágyának. Noha a pillangósok nitrogéngyüjtők, azért mégis a fejlődés első szakában, főleg silányabb talajon indokolt a fejtrágyázás salétrommal, hogy a zsenge növények megerősödését előmozditsa.

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: **Pryce Richard.**

Forditotta: **Karem.**

(Folytatás.) 27.

Mig Smith künn időzött, Saltash kinézegetett. Sápadt, gyér napsugár révedezett odakin, mig a szél egyre sivitozott. Elgondolta, hogy jó tüz mellett, egy csomó könyvvel és hirlappal és szájában égő pipával, ha a zöld redőnyöket felhuzva tartja, egészen otthonos lesz a szoba és ugy képes lesz még nehány napot Brinvilleben eltölteni. Jó lenne az orvosnak irni és elmondani neki, hogy mi a véleménye e hely felől. Várakozás közben meg is szövegezte a levelet.

„Csodálom, honnan vette azt a vakmerőséget, hogy engemet ilyen helyre küldjön, — egy ilyen szomoru, sivár, puszta, Istentől elhagyott komor fészekbe, a hova egy megrögzött gonosztevőt is sajnálnék elküldeni. És ön még feltételezi rólam, hogy én itt meggyógyulok! Szeretném büntetésül önt idezárni: tudom, nem sokáig maradna élve és nem sokáig rendelgethetné veszedelmes kotyvalékait. De komolyan, kedves Brown, látta ön valaha ezt a helyet? Látta valaha ezt a szomoru Paradeot, a néptelen terrasset és elhagyott partokat? Végigment-e valamikor e szomoru utczákon és végigjártatta-e szemeit e bámészkodó kis villákon és közönséges házsorokon? És mindenekfölött: volt már ön valaha egyedüli vendég egy másodrendü fogadóban, egy tizedrangu fürdőhelyen, idényen kivül? Ennél borzasztóbbat csak egyet rendelhetett volna még: azt, hogy saison idején jöjjek ide.“

Saltash György maga is mosolygott képzeletbeli levele fölött, mikor Smith az ő életpárjával megjelent az ajtóban.

Mrs. Smith örömét nyilvánitotta azon kilátás fölött, hogy az öreg sir James unokaöcscsét lakója gyanánt tisztelheti.

— Milyen szerencse, látod, — szólt most férjéhez fordulva, — üzenetemmel rokonomhoz küldtelek. Mert mr. Basset-Hollis, uram, ki ennek az „Utmutató“-nak, mely bekötve fekszik itt az asztalon, szerzője: nővérem férjének édes testvére és pedig mondhatni ő ennek a városnak a megalapitója.

— Büszke is lehet alkotására, — hagyta rá Saltash.

Most következett egy és más megbeszélni való a szobák bérlete felől.

— De én pipázni is szoktam ám, — jegyzé meg mr. Saltash.

Smith a feleségére nézett.

— Oh csak tessék — sietett az érdemes hölgy válaszolni, — hozzá vagyok szokva, mert Smith is nagy dohányos.

Szegény Smith nem bánná, ha olyan igaz lenne ez a mondás, mint a milyen szives a hang, melylyel felesége kimondja.

A bérre nézve hamar tisztába jöttek és Saltash elment az Imperialba, hogy ott számláját kifizesse s a holmiját elhozassa. Estére már egészen otthonosan érezte magát uj lakásában. Smith a saját felelősségére egy nagy karosszéket hozott be, mely nem illett ugyan a többi butorokhoz, de sokkal hivogatóbb és kényelmesebb volt, mint a rikitó vörös plüssel bevont, merev hátu czifra kis kanapé; az egyetlen, pihenésre szánt butordarab, melyet a három évi részletfizetésre vásárolt berendezés felmutathatott.

Igy most Saltash elköltvén pompás esteli ebédjét — mrs. Smithnek mindig is a konyha volt valódi hivatása — derült kedélylyel pihent a székben, melyről házigazdája körültekintő figyelme gondoskodott. Mellette egy whiskyvel vegyitett pohár viz, szájában pipa és előtte egy csomó hirlap és regény, melyeket átköltözése előtt a városban szerzett. De azért nem olvasott.

Tétlenül pihent és nézte a lángot, mely lobogott a kandallóban és átengedte magát csapongó gondolatának, melyek mind a fölötte lakó sárgahaju, bájos termetü hölgy körül forogtak.

XI. Mrs. Fleming hallgatása.

Mrs. Fleming ezalatt szokott nyugalmas élesmódját követte és napjait olvasással, kézi munkával, vagy semmittevéssel töltötte el. Smith megfigyelte, hogy arckifejezése néha unalmat, máskor pedig izgatottságot árult el, mindamellett mi sem zavarta meg napjainak esemény nélküli egyenletes folyását. Nagyon ritkán járt ki, ellenben sokszor töltött egy-egy órát, vagy néha többet is, hálószobájában, melynek ajtaját mindig gondosan bezárva tartotta.

Smithné már csaknem egészen felhagyott a ládát illető kiváncsiságával. Nem valami erős emlékező tehetsége mellett, eszébe se jutott többet, hogy még egyszer megpróbálja rázni, vajjon nem zörög-e valami benne. Olyan kevés feltünő volt a lakó életmódjában, hogy a háziasszony érdeklődése lassanként megcsappant.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyó szám 195. Bérlet 163. szám „A“

Kedden, 1900. évi április hó 17-én

Sulamith.

Zsidó dalmü öt képben. Irta: Goldfaden Dávid, Héberből ford. Faragó Ödön. Zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

SZEMÉLYEK:

Monoash . . .	Bartha 6.	Absolon . . .	Környey B.
Sulamith . . .	Bódi E.	Abigeil . . .	F. Kállay L.

Szinházi müsor.

Szerdán, április 18-án, bérlet 164. szám „B“ *Három testőr.* Vigjáték 3 felvonásban. Irta Herczeg F

Csütörtökön, április 19-én, bérlet 165. szám „C“ *Közönyt közönnyel.* Vigjáték 5 felvonásban Irta: Moreto. Forditotta: György Vilmos.

Pénteken, április 20-án, bérlet 166 szám „A“ *A görög rabszolga.* Operette 3 felvonásban.

Szombaton, április 21-én, bérletszünetben, fényes kiállitással és diszletekkel, ujdonságul először: *A kis szökevény.* Operette 3 felvonásban. Irták: Seymur Hiek- és Harry Nicholt. Zenéjét szerzette: Monckton Lionel és Caryll Iván.

Vasárnap, április 22-én két előadás: d. u. 3 órakor félhelyárakkal *Napoleon öcsém.* Bohózat 3 felvonásban. Irták: Rakosi Viktor és dr. Guthi Soma. — Este 7 és fél órakor bérletszünetben, másodszor: *A kis szökevény.*

Menetrend.

Érvényes 1899. évi október hó 1-sö napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	337	1027	901	1236	815	1200*
P.-Ladányba	érk.	513	1128	948	145	945	128
Nagyváradra	„	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	„	—	—	—	421	—	421
Budapestre	„	—	545	150	810	—	602
Debreczenbe a fenti állomások felől	érk.	336	626	233	514	740	—

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	356	646	300	522	820
Ér-Mihályfalvára	érk.	458	729	401	635	947
Nagy-Károlyba	„	603	806	504	815	1115
Szatmárra	„	708	850	611	950	1246
Királyházára	„	827	944	736	110	—
Taraczközre	„	1014	—	914	—	—
M.-Szigetre	„	1050	1118	950	—	—
N.-Bocskóra	„	1213	1213	1038	—	—
Kőrösmezőre	„	350	350	130	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	751	1012	856	1216	645

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	825	401	700
Nyiregyházára	érkezik	942	518	818
Királytelekre	„	1017	558	933
Szerencsre	„	1126	703	1030
Kassára	„	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre	„	447	814	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	807	1221	755
Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	835	431	—
Sárándra	érkezik	916	454	—
Nagy-Léta—Vértesre	„	1043	615	—
Derecskére	„	957	535	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	718	313	—
Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	442	—	461
Ohat-Kócsra	érkezik	734	—	659
Tisza-Füredre	„	832	—	756
Füzes-Abonyba	„	1024	427	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	800	543	—
Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	528	1120	406
Hajdu-Nánásra	érkezik	817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra	„	852	—	658
Tisza-Lökre	„	917	—	729
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	817	330	635

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a **Csokonai-nyomda.**

Elköltözés miatt rendkivül olcsó, leszállitott áron kapható mindennemü

férfi és gyermek-ruhák

Katz Hermann férfi-ruha üzletében, főtéren, a „Bika“ mellett.

Ugyanott az állványok is eladók.

Tavaszi és nyári idény 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszu, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak { frt 2.75, 3.70, 4.80 jó / „ 6.— és 6.90 jobb / „ 7.75 finom / „ 8.65 finomabb / „ 10.— legfinomabb } valódi gyapju szövetből.

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-lodeneket, legfinomabb kamgarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szolidságáról jól ismert posztógyári rak ár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahü szállitásról biztositék. A **magánfelek előnyei**: szöveteket **közvetlenül** fenti czégtől a **gyárhelyiségből** rendelni tetemesek.

Első magyar

Fagyapotgyár

Liptó-Rossahegy.

Más rendszerü vas-eketaligákat átalakitásra elvállalunk.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállitáson

„uj és figyelemre méltó“

jelzővel kitüntetve.

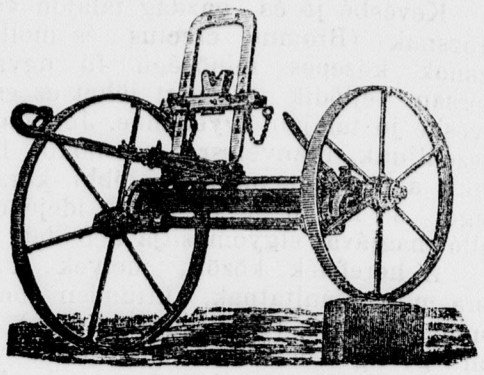

Szabadalmazott

kéttengelyü „Bóni“ eketaliga.

!! Legujabb szerkezet !!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állitható!

Megrendelhető **Nyirbátorban:**

Mandel Eduárd és Társainál.

Budapesten:

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.

(Alkotmány-utcza 31. szám.)

Más rendszerü vas-eketaligákat átalakitásra elvállalunk.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRE és TÁRSAI

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. sz.

ELSŐRANGU KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA ÉS KÖNYVKÖTÉSZET

Ajánlkozunk a sokszorositó-szakmába vágó **mindennemü** munkák elkészitésére. Modern berendezésünkkel és kitünő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégithetjük.

MINDEN MUNKA A LEGNAGYOBB GONDDAL KIÁLLITVA, MINDAMELLETT MÁS KEZDETLEGES KIVITELNÉL OLCSÓBB ÁRON.

Könyvnyomdánkban mindennemü egyszerü, de izléses nyomtatványok, valamint müvészies kivitelü diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapirok és boritékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyitványok, havi és évi értesitők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készitjük el.

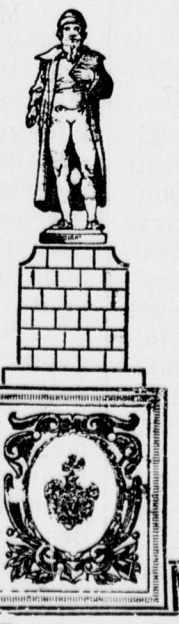

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemü üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napiivek, lejárati jegyzékek, sorsolási értesitések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztositéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelü báli meghivók, programmok, belépti jegyek, diszes tánczrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesitések elegáns kartonra vagy mindennemü uj divatu finom papirra nyomva, névjegyek, levélpapirok stb.

Nyomatott a „Csokonai“ nyomdában, Debreczenben.